

Ianuarie 2023

Scenariile instituțiilor internaționale privind limitarea creșterii temperaturii globale la cel mult 1,5°C față de perioada preindustrială și atingerea obiectivelor Uniunii Europene (UE) referitoare la neutralitatea climatică până în anul 2050 evidențiază importanța creșterii capacităților energiei eoliene offshore.

Strategia Comisiei Europene privind energia eoliană offshore (2020) prevede creșterea capacității energiei eoliene offshore în UE cu cel puțin 60GW până în 2030, de la 14,6GW în anul 2021. Marea Neagră este identificată drept unul dintre cinci bazine cheie pentru realizarea acestor capacități, ceea ce implică oportunități majore pentru România.

Studiul Energy Policy Group (EPG), *Offshore wind – the enabler of Romania's decarbonization (2023)*, arată că România va trebui să dezvolte 15GW de capacități eoliene offshore în Marea Neagră pentru a atinge neutralitatea climatică în anul 2050. Aceasta ar deveni cea mai mare sursă de producție de energie electrică a țării, cu peste 40% din total.

Dezvoltarea parcurilor eoliene offshore durează, în medie, șapte ani, astfel că România ar putea conecta primele capacități de energie eoliană în largul mării la rețeaua națională până în anul 2030. EPG arată că dezvoltarea unui proiect comun România-Bulgaria, realizat prin conceptul de insulă energetică (*energy island*), cu o capacitate de 3GW de pentru fiecare dintre cele două state (6GW în total), ar reprezenta o variantă optimă până în 2030 atât din punct de vedere al securității energetice, cât și al costurilor asociate. Investițiile României într-un astfel de proiect au fost estimate la €8,4 miliarde, iar producția anuală de energie electrică la 9,8TWh.

Studiul EPG a fost lansat pe data de 10 ianuarie 2022, într-un eveniment care a reunit peste 60 de persoane, cu reprezentanți ai Parlamentului României, ai Autorității Naționale pentru Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), ai Operatorului Național de Transport (Transelectrica), alături de reprezentanți ai mediului de business, ai societății civile și ai mass-media.

Concluziile discuțiilor vizează pașii pe care România ar trebui să îi urmeze în perioada 2023-2024 pentru a atinge obiectivul de instalare a 3GW de capacități de energie eoliană offshore până în anul 2030, respectiv:

- adoptarea **Legii Offshore**. Cadrul legislativ și de reglementare pentru energia eoliană offshore reprezintă un pilon esențial în decizia de investiții în astfel de proiecte;
- adoptarea **Planului de amenajare a spațiului maritim**. Acesta are un rol major în identificare zonelor optime pentru realizarea proiectelor de investiții în energie eoliană offshore;

- realizarea unui **acord de parteneriat cu Bulgaria**. Planificarea și cooperarea regională dintre România și Bulgaria pot stimula dezvoltarea energiei eoliene offshore din Marea Neagră și implicit economiile de scară;
- adoptarea cadrului de reglementare al **contractelor pentru diferență (CfD)**. Acesta are un rol important în atragerea investitorilor în proiecte de asemenea anvergură;
- o **cooperare între ministerelor responsabile**, respectiv: Ministerul Energiei (politici energetice), Ministerul Transporturilor (Portul Constanța), Ministerul Dezvoltării Regionale (Planul de amenajare al spațiului maritim), Ministerul Mediului și Ministerul Economiei (politica industrială asociată dezvoltării proiectelor de energie eoliană);

Raportul a primit și o serie de observații și propuneri care vor fi abordate într-o variantă revizuită, printre care:

- (i) Elaborarea unui cadru adecvat de reglementare, prin consultarea stakeholderilor;
- (ii) Evaluarea impactului războiului din Ucraina asupra securității din Marea Neagră în realizarea proiectelor privind energia eoliană offshore;
- (iii) Cartografierea potențialelor surse de finanțare pentru astfel de proiecte și evaluarea oportunității unei scheme de susținere din partea statului;
- (iv) Evaluarea impactului de mediu al proiectelor eoliene din largul mării;
- (v) Monitorizarea concluziilor studiilor EPG și ale Băncii Mondiale referitoare la energia eoliană offshore, în vederea armonizării obiectivelor pentru România.

